

TESTVÉRMŰZSÁK

vetélkedő

Tüskés Tibor író emlékére

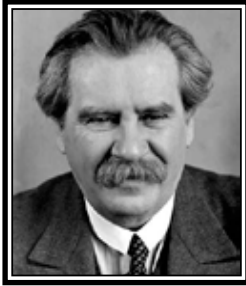
4. korcsoport (11–12. évf.)

3. FORDULÓ

MEGOLDÁSOK

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

1. Tüskés Tibor 12 író portréját vázolja fel a Pécsi Szemle „A város és írója” című különszámában. Néhányat kiválasztottunk közülük. Keresd meg a képekhez tartozó szövegeket, és írd be az író nevét! Vigyázat! Egy kakukktojás is akad a képek között, ehhez a képhez nem tartozik szöveg-részlet. Miért?

1.

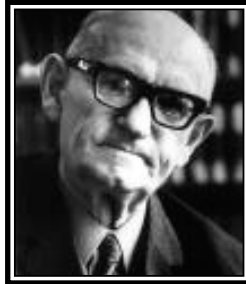
2.

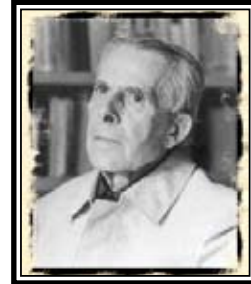
3.

4.

5.

6.

- A, „Már esteledik; a tereket autók
Nyilallva szeldesik lánggal a tejszerű
Szürkéségben; egy bérkocsis hajókáz,
Ostorát nyújtva mint árbocot; tűz-sebek
Gyúlnak mint bűvárlámpák a víz alatt;”
- B, „Hús zöld-arany bor csillog a pohárban,
S míg ürítgetjük, érezzük, az élet
Íly betelt jószág, egyszerű és áldott,
S nem sok nap hull a hegy mögé így vissza.”
- C, „Sziklán ülök. Közel szállong az ősz, de még
Zöld a levél. A gyász piros-sárgája rejtve
Lappang a szín alatt, erőtlen kürt-jelét
Figyelve az okos szeleknek, majd amelyre

Kitörhet boldogan: Az élő szégyenét,
Díszét és szégyenét fájlalva, ünnepelve -
Díszét és szégyenét, mert romlás, mert romolni kell,
Díszét és szégyenét, mert jobb élő elől megy el.”

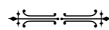
D, „ A székesegyház roppant tornyai:
Négy óriási felkiáltójel
E kicsi park-részletre is ügyel.

Én itt e percben elborongva állok,-
A holt lombot egy ember sepri össze,
E zord zörgésbe hangzanak ki hát,
S véget érnek az őszi szertartások.”

E, „Egy ház van előttem, a múlt század nyolcvanas éveiben építet-
ték.: akkor volt divat a fényesre égetett s darabonkint díszített
téglákból építkezni. Milyen csúnya ez a ház ezen a téren, pedig
milyen szépnek, újnak és ragyogónak tekinthették, mikor építet-
ték. A másik oldalon ott áll egy gömbölyű kupolás dzsámi, török
templom: miért szép ez a négyszáz éves épület?”

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
szöveg	E	D	A	-	B	C
név	Móricz Zs.	Reményik S.	Babits M.	Tüskés T.	Bárdosi Németh J.	Csorba Gy.

12 pont

2. Az ajánlott szakirodalmat átlapozva kiderülhetett számotokra, hogy Tüskés Tibor Pilinszky Jánosról is írt tanulmányokat. Ez a feladat Pilinszky Jánosról tartalmaz állításokat. Aláhúzással jelöljétek, igazak ezek, vagy hamisak!

1. A róla megjelent írások szélsőséges értelmezését adták a verseiből áradó katolikus szellemiségnek.

igaz / hamis

2. Az Új Ember című katolikus lap munkatársa volt.

igaz / hamis

3. Dedikációit mindig keltezte, kis rajzzal díszítette.

igaz / hamis

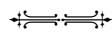
4. Pilinszky dalmáciai utazásairól írt naplója megjelent a Jelenkorban.

igaz / hamis

5. Szita Imre volt Pilinszkynek és Tüskésnek is kedvenc tanára, csak néhány év különbséggel és más iskolában.

igaz / hamis

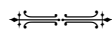
10 pont

3. Sorolj fel néhány eseményt, amely Tüskés Tibor írása szerint Pécshez kötötte Németh Lászlót!

- 1964-ben Várkonyi Nándorral interjút készíteni jött Pécsre.
- A Leöwey Klára Gimnáziumba látogatott egy Shakespeare-előadásra.
- Megnézte a Pécsi Balett próbáját.
- POTE látogatás (orvosbiológiai intézet)
- Látogatás a Péterfia családhoz

10 pont

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

4. Ki hiányzik a képről? Írd a választ a kép alá!

Bertha Bulcsu

Csoóri Sándor

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

Lázár Ervin

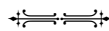

Martyn Ferenc

Weöres Sándor

5 pont

5. Írhatta-e a 33 éves Tüskés Tibor?

A következőkben egy képzelt levelet olvashattok. Állapítsátok meg, hogy a benne előforduló személyek, adatok belekerülhettek volna, vagy sem a 33 éves író levelébe, melyet 1956-ban külföldre költözött barátjának írt! (A magyarok krónikája című könyv és internetes keresés lehet a segítségetekre.)

Kedves Barátom!

Elköltözésed óta nagyot fordult a világ. A minap részt vettem Püspökszentlászlón az Életrendezés Házának avatóján (1). A nyolcvan-éves Váczy Jenő jezsuita atya alapította. Váczy Jenő atya szerepel Bertha Bulcsú Rex Judaeorum című elbeszélésében (2). Az írás a Fehér rozsdá című kötetében olvasható (3).

Keleti Márton még mindig ontja filmjeit (4), de nem vagyunk híján a szovjet remeknek sem. A Nemzeti Színházban fantasztikus előadást láttam: Tímár József főszereplésével játszották Az ügynök halálát (5).

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

Nemrég Rákosit, Gerőt és Kovács Istvánt kizárták a pártból (6). Talán haladunk egy igazabb világ felé...

*Emlékszel még Kodolányi Jánosra? Egyszer bemutattam neked. Ez a világ-irodalmi rangú epikus visszatért az irodalmi életbe. Elkezdtek kiadni életműsorozatát (7), az *Elsüllyedt világok* (8) volt az első, talán te is olvastad. Kár, hogy Illyés Gyula ezt nem érthette meg (9), neki is nagy örömet okozott volna.*

*Csorba Győző (10) neked is barátod volt, ezért biztosan örülsz majd legújabb kötetének, aminek a címe *Lélek és ősz* (11). Elküldöm neked, hogy a magyar líra remekeivel tarthasd frissen magyar lelkedet. Egyébként most a Pécsi Városi Könyvtár vezetője (12).*

Amióta a Jelenkor főszerkesztője vagyok (13), kevés időm jut a levelezésre. Rajtad kívül Fodor Andrissal levelezem rendszeresen (14). Már egy nagy dobozt megtöltöttem értékes soraival.

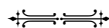
Hadd osszam meg veled boldogságomat: elindítottam a Pannonia Könyvek sorozatot (15). A Baranya Megyei Könyvtár a kiadó, én a szerkesztő. Természetesen ennek példányait is megkapod majd.

Szeretettel ölel barátod,

Tibor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
N	N	N	I	I	I	I	N	N	I	N	N	I	I	N

20 pont

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

6. Tüskés Tibor Illyés Gyuláról írt monográfiája alapján írjátok be a hiányzó szavakat a meghatározások alapján a vízszintes sorokba! A függőleges sor annak a településnek a nevét rejti, ahová a kisdíák Illyés Gyula mezítláb indul el, miután megtudja, hogy Petőfi Sándor itt járt gimnáziumba. FigyeljeteK arra, hogy a meghatározások minden esetben Illyés Gyulára vonatkoznak.

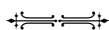
1.			B	A	B	I	T	S												
2.							R	Á	C	E	G	R	E	S	P	U	S	Z	T	A
3.	D	O	M	B	Ó	V	Á	R												
4.							S	Á	R											
5.							O	Z	O	R	A									
6.							H	E	G	E	D	Ű								
7.						B	O	N	Y	H	Á	D								
8.						P	E	T	Ó	F	I									
9.							K	L	Á	R	I									
10.							F	Ó	G	É	P	É	S	Z						
11.						F	E	R	I											
12.							I	Z	A	B	E	L	L	A						
13.							N	O	V	E	M	B	E	R						
14.				F	R	A	N	C	I	A										

- A magyar költészet meghatározó személyisége, a Munkácsy Mihály utcai gimnáziumban tanít, amikor Illyés a 4. osztályba jár ugyanott.
- Illyés Gyula születési helye
- Az első osztályt ennek a városnak a gimnáziumában végezte el.
- „Ahol majdnem minden falu neve-ral kezdődik – ez az én vidékem.” - vallotta Illyés Gyula.
- Diákként itt tölti a vakációkat. Egyik műve címében is szerepel.
- Ezen a hangszeren tanul játszani Dombóváron.
- A gimnázium 2. és 3. osztályát itt végzi.
- Ez a nagy költőnk nagy hatással van a pusztai kisdíákra.
- Így hívták nővérét.
- Édesapja foglalkozása

TESTVÉRMŰZSÁK VETÉLKEDŐ
4. korcsoport (11–12. évf.) 3. forduló

11. Bátyja neve
12. Életében a 7. iskola az utcai iskola.
13. Ebben a hónapban született.
14. Magyar - szakra iratkozott be a budapesti egyetemre.

14+1 pont

7. Vázold fel egy térképen Illyés útját, életének fontosabb állomásait 1921–1926 között!

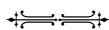
Bécs –Berlin – Luxemburg – Párizs
4 pont a helyszínekért, + 4 pont a térképért

4 + 4 pont

8. Hasonlítsd össze Ady Endre és Illyés Gyula Párizsát! Sorolj fel különbségeket!

Ady	Illyés
békeidők	Világháború után
Világkiállítás, fényűzés	szegénység
„Napfény” városa	„népmozaik”, „fajtakaleidoszkóp”
Technika, művészetek új világcsodái	Emigránsok, munkanélküliek
A modernség városa, a teljes élettel való kapcsolatteremtés lehetősége	Csak „iskola” számára, avantgarde megismerése

10 pont

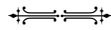
9. Tüskés Tibor Kodolányi Jánosról is írt monográfiát. A könyv alapján válaszoljatok a kérdésre.

Hogyan kapcsolódnak Kodolányihoz az alábbiak?

1. Julianus barát / **REGÉNYE, 1938, HELSINKIBEN FEJEZI BE**
2. Pécsvárad / **1903-TÓL ITT ÉL A KISDIÁK KODOLÁNYI, ELSŐ 4 OSZTÁLYT ITT VÉGZI**
3. Csőzsi Matild / **FELESÉGE**
4. Magvető Kiadó / **ÉLETMŰVÉNEK KIADÓJA**
5. Janus Pannonius Irodalmi Társaság / **TÁRSELNÖKE, FELOLVASÓ ÜLÉSEK, Sorsunk c folyóirat**

6. Rákospalota / **CSALÁDJÁVAL ITT ÉL**
7. Móricz Zsigmond / **BARÁTI ÉS MUNKAKAPCSOLAT, IGE**
8. Emese / **EMESE ÁLMA CÍMMEL REGÉNYSOROZAT TERVE**
9. Nyugat / **KÖZLI ELBESZÉLÉSEIT PL. JÓZSEF, AZ ÁCS**
10. IGE / **ÍRÓK GAZDASÁGI EGYESÜLETE, Ő AZ EGYIK FŐSZERVEZŐ,
TITKÁR**

10 pont

Ajánlott irodalom

- A magyarok krónikája. Szerk.: Glatz Ferenc. Budapest: Officina Nova, 1996.
- A város és írója. Tizenkét portré. Pécs, 2002. A Pécsi Szemle 2002. évi különlönyomata.
- Tüskés Tibor: Az exponált idő. Pécs: Pro Pannonia, 2000.
- Tüskés Tibor: Illyés Gyula. Budapest: Szépirodalmi Kiadó, 1983.
- Tüskés Tibor: Kodolányi János. Tanulmány. Budapest: Magvető Kiadó, 1974.